

МИСТЕЦТВОЗНАВЦІ АКАДЕМІЇ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ СВОЄЇ ВИДАТНОЇ КОЛЕГИ

15 грудня 2015 року в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології (ІМФЕ) імені М.Т. Рильського НАН України відбулося Засідання Вченої ради, присвячене 75-річчю від дня народження головного наукового співробітника відділу образотворчого мистецтва цього інституту, заслуженого діяча мистецтва України, члена-кореспондента НАМ України Валентини Василівни Рубан (1940 – 2014).

Член-кореспондент НАМ України В.В. Рубан
(1940-2014)

Із 1974 року доля В.В. Рубан була нерозривно пов'язана з відділом образотворчого мистецтва ІМФЕ імені М. Т. Рильського НАН України, де вона спочатку навчалася в аспірантурі, а згодом працювала, зосередившись на дослідженні одного з найяскравіших жанрів вітчизняного образотворчого мистецтва – портрета. Українському портретному живопису були присвячені кандидатська й докторська дисертації вченої.

Ще до здобуття ступеня кандидата наук В.В. Рубан опублікувала свою першу монографію – «Український радянський портретний живопис» (1977 р.), а невдовзі – альбом «Портрет у творчості українських живописців» (1979 р.). Однак справжнє визнання дослідниці здобула після публікації панорамних монографічних досліджень «Український портретний живопис другої половини ХІХ століття» (1984 р.), «Український портретний живопис другої половини ХІХ – початку ХХ століття» (1986 р.) і «Забуті імена. Розповіді про українських художників ХІХ – початку ХХ століття» (1990 р.). Ці праці мали широкий резонанс не лише в Україні, але й за кордоном. Ученій вдалося вписати в культурний контекст низку невідомих імен, повніше охарактеризувати доробок призабутих чи малознаних майстрів, а також по-новому осмислити творчість багатьох корифеїв, серед яких і Тарас Шевченко. Згадані книги донині не втратили актуальності, адже в них здійснено глибинне осмислення матеріалу, вдало систематизовано різноманітні напрями й тенденції (від барокових ремінісценцій до модерних рухів ХХ ст.) та охоплено численні знакові для мистецтва постаті й твори.

Крім історії мистецтва ХVІІІ – ХІХ ст.ст., член-кореспондент НАМ України В.В. Рубан вивчала і творчість сучасних художників. Про це свідчать упорядковані нею альбоми й каталоги виставок, присвячені таким майстрам, як А. Петрицький, В. Шаталін, Г. Довженко, М. Попов та інші. Слід зауважити, що дослідниці не лише готувала статті про українських митців для фахових наукових видань і німецького видавництва «Allgemeines Künstlerlexikon» (Лейпціг, Мюнхен), а й

активно популяризувала українське мистецтво в періодиці, виступала на відкриттях виставок та в радіо- і телепрограмах.

Вагомим підсумком багаторічних комплексних досліджень вітчизняної художньої культури стали написані В.В. Рубан **розділи про образотворче мистецтво XIX ст. у виданнях «Історія українського мистецтва» й «Історія української культури».** За останню з цих робіт учену було відзначено Державною премією України в галузі науки та техніки.

Упродовж кількох останніх десятиліть В.В. Рубан напружено й плідно працювала над трилогією «Мистецькі роди України», в якій масштабно порушила **питання ролі династій у розвитку національної художньої культури.** Перший том видання, який побачив світ 2004 року, було присвячено життю й творчому доробку художника В. Кричевського. Крім докладного аналізу спадщини видатного майстра, праця містить також епічне полотно українського мистецького й національно-культурного життя кінця XIX – першої половини XX ст. До останніх днів дослідниця продовжувала працювати над другим томом видання – про Ф. Кричевського.

Участь у пам'ятному заході, що відбувся 15 грудня 2015 року в ІМФЕ імені М.Т. Рильського НАН України, взяли колеги В.В. Рубан – керівництво та співробітники інституту, – а також її колишні аспіранти, друзі й інші поважні гості. Під час засідання Вченої ради було виголошено доповідь про життя відомої дослідниці та проведено презентацію відеоматеріалів.

Презентація відеоматеріалів про члена-кореспондента НАМ України В.В. Рубан

Спогадами про члена-кореспондента НАМ України В.В. Рубан поділилися перший заступник міністра культури України **І.Д. Ліховий**, завідувач кафедри теорії та історії мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури доктор мистецтвознавства **О.К. Федорук**, народний художник України **В.І. Барінова-Кулеба**, завідувач відділу образотворчого мистецтва ІМФЕ імені М.Т. Рильського НАН України доктор мистецтвознавства, професор **Д. В. Степовик**, співробітниця Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України доктор філологічних наук

Л.С. Генералюк та інші. Колеги, учні, друзі та знайомі В.В. Рубан запам'ятали її як особистість, яка була незаперечним взірцем невтомного служіння обраній справі.

Заступник міністра культури України
І.Д. Ліховий

Співробітниця Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України доктор філологічних наук Л.С. Генералюк

Співробітник ІМФЕ імені М.Т. Рильського НАН України доктор мистецтвознавства Д.В. Степовик

Засідання Вченої ради в ІМФЕ імені М.Т. Рильського НАН України (15 грудня 2015 р.)

За інформацією Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України

Матеріали опублікували: Прес-служба НАН України